

EFICIENȚA PROGRAMULUI DE INTERVENȚIE PSIHOSOCIALĂ ÎN
ADAPTAREA STUDENȚILOR INTERNAȚIONALIEFFICIENCY OF PSYCHOSOCIAL INTERVENTION PROGRAM IN
INTERNATIONAL STUDENT ADAPTATION

CZU: 316.6(073):378 (410+44+430+450+478)

DOI: 10.46728/pspj.2024.v44.i1.p84-96

Svetlana RUSNACdoctor în psihologie, conferențiar universitar,
Universitatea Liberă Internațională din Moldova, Chișinău
<https://orcid.org/0000-0001-8846-0201>**Khory JOHNNY**drd. Universitatea Liberă Internațională din Moldova, Chișinău
psiholog, Școala elementară din Deir Hanna, Israel
<https://orcid.org/0000-0002-8772-8373>**Rezumat**

Studiul analizează efectele unui program special de intervenție psihosocială pentru adaptarea studenților internaționali la mediul universitar și sociocultural nou. Programul a fost conceput având în vedere resursele și dificultățile adaptării, axându-se pe necesitățile specifice ale acestor studenți. Utilizând chestionare și analize comparative, cercetarea a evaluat impactul programului asupra distanțelor de contact social și a calității adaptării psihosociale. Rezultatele indică o reducere semnificativă a distanțelor de contact social și o îmbunătățire a adaptării la nivelul macro-, mezo- și microsociale. Comparativ cu alte programe de adaptare universitară, intervenția specializată s-a dovedit eficientă în facilitarea integrării studenților internaționali, oferind un mediu de suport și dezvoltare personală. Concluziile subliniază importanța programelor de intervenție psihosocială în grup pentru promovarea adaptării și integrării studenților internaționali în medii academice și sociale noi.

Cuvinte-cheie: program de intervenție psihosocială, studenți internaționali, adaptare psihosocială, distanțe de contact social.

Abstract

The study examines the effects of a special psychosocial intervention program on the adaptation of international students to a new university and sociocultural environment. The program was designed considering the resources and challenges of adaptation, focusing on the specific needs of these students. Using surveys and comparative analyses, the research assessed the program's impact on social contact distances and the quality of

psychosocial adaptation. The results indicate a significant reduction in social contact distances and an improvement in adaptation at the macro-, meso-, and micro-social levels. Compared to other university adaptation programs, the specialized intervention proved effective in facilitating the integration of international students, providing a supportive environment for personal development. The conclusions underscore the importance of group psychosocial intervention programs in promoting the adaptation and integration of international students into new academic and social environments.

Keywords: group psychosocial intervention program, international students, psychosocial adaptation, social contact distances.

Introducere Adaptarea psihosocială a studenților internaționali în învățământul superior este o temă extrem de relevantă în era globalizării. În ultimele decenii, s-a înregistrat o creștere semnificativă a destinațiilor de studii în străinătate. Rapoartele arată că numărul studenților internaționali în țări europene precum Marea Britanie, Franța, Germania și Italia a cunoscut o creștere semnificativă. De asemenea, mulți tineri din Republica Moldova își îndreaptă atenția spre universități străine. De exemplu, în Italia, în anul universitar 2022-2023, s-au înregistrat 2445 de tineri din Republica Moldova [15]. În România, aproximativ o treime din studenții internaționali în anul universitar 2018-2019 proveneau din Republica Moldova [2]. În plus, se observă o creștere a atracției pentru studiile universitare în Republica Moldova însăși. În anul universitar 2023-2024, numărul studenților internaționali a crescut cu 4,0% față de anul anterior, ajungând la 5,2 mii de persoane, cu participări semnificative din România, Israel, India și Ucraina [1].

Mobilitatea studenților este stimulată prin acorduri interstatale, programe interculturale și colaborări interuniversitare, servind drept instrument pentru promovarea pozitivă a imaginii țării de destinație în

domeniul educației. Statele care își includ această problemă în agenda lor de dezvoltare argumentează pe bună dreptate că atragerea unui număr crescut de studenți internaționali în spațiul lor educațional contribuie la creșterea economică. În plus, pregătirea absolvenților pentru cerințele pieței globale a muncii este un factor crucial pentru promovarea reușită a serviciilor educaționale pe piețele externe.

În acest context, programele pentru adaptarea psihosocială eficientă a studenților internaționali necesită o atenție specială, având mai multe obiective. În primul rând, adaptarea eficientă oferă un suport pentru o pregătire profesională de înaltă calitate, luând în considerare particularitățile culturale, etnice, religioase, psihofiziologice și individuale. Astfel de programe ar trebui să creeze un cadru în care studenții internaționali să se simtă înțeleși și sprijiniți în procesul lor de adaptare, ajutându-i să-și valorifice potențialul academic și profesional într-un mediu nou și diferit. În plus, aceste programe ar trebui să promoveze înțelegerea și respectul pentru diversitatea culturală și să faciliteze interacțiunea și integrarea în comunitatea academică și societatea gazdă.

Perioada inițială de adaptare a tinerilor la un nou mediu poate fi dificilă, incluzând

o cantitate semnificativă de informații noi, intensificarea solicitărilor emoționale și necesitatea de a se adapta la noile condiții de trai [4, 11, 13]. În literatura recentă, s-au identificat mai multe domenii principale de adaptare și aculturație pentru studenții internaționali, inclusiv organizarea habitatului, problemele socioculturale și adaptarea academică [6, 7, 10, 17]. Problemele psihologice, cum ar fi stresul și stima de sine scăzută, pot influența negativ starea generală de bine a studenților internaționali [7, 8, 19, 20]. Dezvoltarea competențelor lingvistice și academice este esențială, însă aspectele sociale și personale au, de asemenea, un impact puternic asupra experienței studenților internaționali [9, 14, 18].

În ansamblu, adaptarea psihosocială a studenților internaționali reprezintă un proces complex și dinamic, care necesită atenție și sprijin adecvat. Există oportunități semnificative pentru îmbunătățirea acestui proces prin intermediul unor programe specializate promovate la nivel universitar. Cercetările anterioare au subliniat importanța adaptării psihosociale a studenților internaționali și au identificat nevoi semnificative în acest sens [10].

Experiența universităților din Republica Moldova în această direcție este semnificativă. La Universitatea Liberă Internațională din Moldova (ULIM) la fel se implementează un program de activități destinate adaptării studenților internaționali. Programul universitar de adaptare a studenților internaționali de la ULIM își propune să faciliteze integrarea acestora în mediul sociocultural și academic din Republica Moldova, combinând tradiția cu inovația și promovând respectul pentru cultura locală. Acesta urmărește

să creeze un mediu multicultural propice pentru adaptarea și socializarea studenților internaționali. Principalele obiective ale programului includ următoarele: 1) transmiterea cunoștințelor despre cultura locală; 2) crearea unui spațiu universitar confortabil pentru studenți; 3) facilitarea unei interacțiuni interculturale și interetnice armonioase.

Activitățile incluse în program sunt variate și acoperă diverse aspecte ale adaptării și integrării studenților internaționali: 1) prezentarea serviciilor universitare și a locațiilor principale din oraș; 2) cursuri de limbă și comunicare; 3) servicii de consiliere psihologică; 4) excursii la așezăminte culturale și obiectivele turistice locale; 5) participarea la evenimente culturale și sportive; 6) întâlniri cu personalități locale din diferite domenii; 7) organizarea de sărbători tradiționale locale și internaționale și altele.

Scopul cercetării este de a compara rezultatele adaptării psihosociale a studenților internaționali obținute după participarea la programele generale universitare și după implicarea lor într-un program special denumit „Programul de intervenție în vederea adaptării psihosociale a studenților internaționali”.

Material și metodă

Ipoteza formulată în cadrul acestui studiu este că participarea la programul special de intervenție în vederea adaptării psihosociale a studenților internaționali, în combinație cu implicarea în activitățile universitare generale de adaptare, va produce un impact semnificativ mai pozitiv asupra adaptării psihosociale a acestora, în comparație cu cei care au participat doar la programul universitar general. Se anticipează că grupul experimental va eviden-

ția niveluri mai ridicate de satisfacere a necesităților socioculturale și de integrare în mediul universitar nou, precum și o mai mare capacitate de interacțiune interculturală în comparație cu grupul de control.

Participanți. Studiul a fost organizat cu participanți voluntari proveniți din cadrul ULIM, constând din 20 de studenți internaționali de la anul I, originari din Israel, Turcia și Congo. Aceștia au fost împărțiți în două grupuri: un grup experimental (GE -10) și un grup de control (GC-10), fiecare având câte 10 membri. GE a fost implicat în Programul de intervenție pentru adaptarea psihosocială a studenților internaționali, în timp ce GC a participat doar la activitățile din cadrul programului universitar de adaptare a studenților internaționali. Grupurile au fost omogene în ceea ce privește sexul, vârsta și țările de origine, prezentând, de asemenea, indici joși de adaptare psihosocială la începutul studiului. Analiza statistică a confirmat lipsa unei diferențe semnificative între cele două grupuri în calitatea adaptării psihosociale și în stabilirea distanțelor de contact social, susținând ipoteza nulă despre omoogenitatea inițială.

Premisele Programului de intervenție pentru adaptarea psihosocială a studenților internaționali au fost stabilite pe baza rezultatelor cercetării exploratorii, care au implicat participanții selectați pentru experimentul formativ, precum și prin intermediul interviurilor cu studenții internaționali. Acestea au scos în evidență patru domenii majore ale îngrijorărilor și realizărilor legate de adaptarea psihosocială: nevoia de identitate și apartenență, provocările și obstacolele întâmpinate, suportul și resursele disponibile, precum și motivația și satisfacția de starea lucrurilor.

Aceste constatări au fost esențiale pentru înțelegerea nevoilor și așteptărilor studenților internaționali, precum și pentru identificarea motivelor care îi determină să continue studiile și să atingă performanțe academice în Republica Moldova.

Scopul Programului de intervenție pentru adaptarea psihosocială a studenților internaționali a fost să dezvolte resursele și să completeze lacunele manifestate de studenți în cele două domenii ale adaptării psihosociale: la solicitările academice și la contextul sociocultural nou, identificate în cadrul cercetării exploratorii. Acest scop a fost divizat în obiective clare, care au constituit baza pentru stabilirea obiectivelor specifice în cadrul fiecărei teme.

Obiectivele care au vizat adaptarea la noul mediu sociocultural au inclus valorificarea patrimoniului cultural al țării-gază, cultivarea interesului pentru cultura și tradițiile locale și sprijinirea învățării limbii române; identificarea și implementarea modalităților eficiente de dezvoltare a competențelor comportamentale și comunicative interculturale ale studenților internaționali; îmbogățirea cunoștințelor despre tradițiile și obiceiurile țărilor de origine ale participanților.

Obiectivele cu referință la adaptarea la solicitările academice au inclus dezvoltarea cunoștințelor despre învățământul superior din Republica Moldova; familiarizarea cu organizarea activității didactice și de cercetare în cadrul universității; dezvoltarea abilității de utilizare a metodelor active și eficiente de învățare în diversele forme de organizare a procesului educațional; analiza și îmbunătățirea formelor de colaborare cu colegii și cadrele didactice în procesul de formare profesio-

nală; dezvoltarea capacității de gestionare a propriei dezvoltări profesionale și personale în concordanță cu principiile educației universitare; dezvoltarea abilităților de planificare și gestionare a timpului.

Metodele de lucru, cu referință la abordarea generală și strategiile utilizate pentru a îndeplini obiectivele programului de intervenție, au inclus metodologia consilierii de grup și training-ul psihosocial, complementate cu prezentarea de informație relevantă nevoilor specifice ale studenților internaționali. Aceste metode au fost alese pentru a oferi un cadru adecvat de explorare a potențialului studenților și de învățare-formare a unor noi competențe, care să permită dezvoltarea abilităților de adaptare și îmbunătățirea rezistenței psihologice în fața provocărilor întâmpinate în noul lor mediu. **Tehnicile** sau instrumentele specifice și activitățile practice au inclus lucrul în echipă, prelegerea, dezbaterile în grupuri și în perechi, brainstorming, reflecțiile, jocurile de rol, storytelling-ul, simularea și modelarea de situații, studiile de caz, activitățile ludice, tehnicile de relaxare și altele.

Principiile organizatorice și etice ale Programului de intervenție în vederea adaptării psihosociale a studenților internaționali au vizat:

- ascultarea activă și empatia: concentrarea, observarea și înțelegerea atență a participanților, însoțite de răspunsuri autentice și respectuoase; utilizarea întrebărilor deschise pentru încurajarea exprimării libere a gândurilor, sentimentelor și comportamentelor; reformularea și clarificarea pentru a asigura înțelegerea corectă a informațiilor transmise;

- implicarea responsabilă: manifestarea sinceră a sentimentelor și utilizarea

afirmațiilor care încep cu „eu” pentru a oferi claritate și perspectivă; ascultarea atentă și observarea atât a comunicării verbale, cât și a celei nonverbale; surprinderea momentelor potrivite pentru a consolida comunicarea și contactul psihologic;

- abordarea diferențiată: utilizarea diferitelor tipuri de consiliere în funcție de nevoile și capacitățile individuale ale participanților; consilierea non-directivă pentru cei capabili să-și rezolve singuri problemele, consilierea în colaborare pentru cei care necesită ajutor în identificarea soluțiilor și consilierea directivă pentru cei care sunt în imposibilitatea de a face față singuri situațiilor;

- evaluarea rezultatelor: practicarea unei evaluări continue pe parcursul programului, prin observare activă și interpretarea corectă a nevoilor și progresului participanților; evaluarea finală în regim test-retest; evaluarea follow-up de monitorizare a sustenabilității rezultatelor programului pe termen lung.

Pentru **verificarea eficienței Programului de intervenție pentru adaptarea psihosocială a studenților internaționali**, s-au utilizat două metode care au fost folosite în cercetarea exploratorie.

Chestionarul de adaptare la mediul studentesc și solicitările academice (AM-SSA) [3] explorează adaptarea la diverse niveluri sociale, inclusiv schimbările majore din mediul social și sociocultural. La nivel macrosocial, se analizează satisfacerea nevoilor sociocomunicative, ecosociale și socioeconomice, evaluând capacitatea de integrare în noua comunitate. La nivel mezosocial, se investighează relațiile studenților cu cei din jur, inclusiv comunicarea cu rudele, prietenii, colegii și profesorii lor, evaluându-se gradul de integrare

în mediul academic. La nivel microsocial, se explorează formarea unei noi identități profesionale, autoaprecierea, gestionarea timpului și viața profesională și personală.

Scala distanței sociale Bogardus [12] măsoară atitudinile de acceptare sau izolare față de diverse grupuri etnice, oferind o perspectivă asupra nivelului de acceptare în diferite contexte sociale, inclusiv interacțiunile interculturale. Prin identificarea distanțelor de contact social, scala ajută la evaluarea abilităților de comunicare interculturală, esențiale pentru adaptarea psihosocială a studenților internaționali. Ea a fost aplicată pentru a măsura distanțele sociale în raport cu diverse culturi reprezentate de studenții internaționali de la ULIM, inclusiv România, Ucraina, Israel, Turcia, Congo, Coreea, China, și cu exponenții țării-gazdă Republica Moldova. Aceste măsurători au fost utilizate pentru a înțelege nivelul de comunicare interculturală și adaptare psihosocială a studenților internaționali în interacțiunile lor cu reprezentanții altor culturi.

Rezultate și discuții

În cadrul Programului de intervenție pentru adaptarea psihosocială a studenților internaționali, s-au desfășurat mai multe sesiuni, fiecare cu obiective specifice și teme distincte.

Sesiunea de introducere (octombrie): a avut ca scop inaugurarea programului și stabilirea unui climat de implicare. Aici s-au realizat activități de autoprezentare, stabilirea regulilor de lucru în grup, consolidarea echipei și dezvoltarea capacităților de comunicare interpersonală și în grup. Durata: 3 ore.

Tema 1. Sensibilizare la mediul universitar și competențele academice (noiembrie): această temă a inclus subteme

legate de sistemul de învățământ superior din Republica Moldova, metode de învățare eficientă și colaborare academică cu colegii și cadrele didactice. Scopul a fost dezvoltarea cunoștințelor și a abilităților necesare adaptării la mediul universitar și la cerințele academice. Fiecare subtemă a avut o durată de 3 ore.

Tema 2. Sensibilizare și dezvoltare culturală (decembrie): a inclus subteme precum sărbătorile și tradițiile din Republica Moldova, bucătăria Republicii Moldova și tradițiile și obiceiurile sărbătorilor de iarnă. Scopul a fost valorificarea și înțelegerea culturii și tradițiilor țării-gazdă. Fiecare subtemă a avut o durată de 3 ore.

Tema 3. Cunoașterea de sine și dezvoltarea personală (ianuarie-februarie): a inclus subteme legate de cunoașterea de sine, dezvoltarea capacității de planificare și time-management și cultivarea autonomiei și eficienței de sine. Scopul a fost dezvoltarea capacității de auto-cunoaștere și gestionarea a propriei dezvoltări personale. Fiecare subtemă a avut o durată de 3 ore.

Tema 4. Cunoașterea de alții și dezvoltarea socioculturală (martie): a inclus subtema „Cum să ne comportăm în comunicarea cu reprezentanții altor culturi?”. Scopul a fost dezvoltarea competențelor de comunicare interculturală prin exerciții și comunicări practice pentru îmbunătățirea comunicării verbale și nonverbale cu reprezentanții altor culturi. Durata: 6 ore.

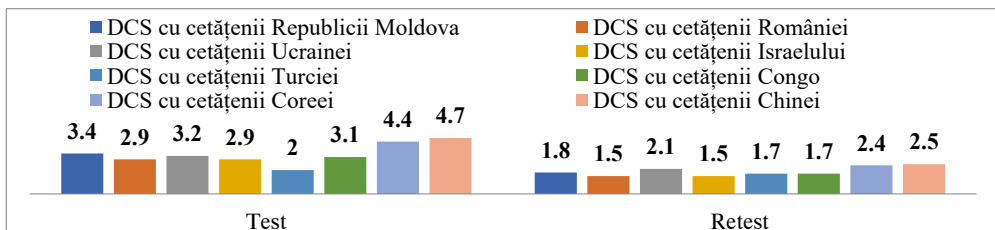
Ședința de totalizare (aprilie): a avut ca scop evaluarea rezultatelor și încheierea programului, incluzând activități de evaluare a realizării obiectivelor, exerciții de autoevaluare și încheierea programului. Durata: 3 ore.

Programul s-a desfășurat pe parcursul a 16 sesiuni de grup, inclusiv cele de eva-

luare a eficienței, fiecare cu o durată de 3 ore și cu pauze la intervale de 1 oră și 30 de minute.

Evaluarea rezultatelor Programului de intervenție în vederea adaptării psihosociale a studenților internaționali a inclus retestarea participanților din GE și GC. Analiza datelor obținute prin aplicarea Scalei Bogardus a indicat o reducere a distanțelor de contact social în GE după participarea la programul de intervenție psihosocială (Fig. 1). Distanțele de contact social ale studenților din GE cu cetățenii Republicii Moldova au înregistrat o reducere considerabilă: de la 3,4 (acceptarea în calitate de vecin și coleg) la 1,8 (admiterea în calitate de prieten apropiat). S-au redus considera-

bil mediile pentru distanța de contact social cu cetățenii României: de la 2,9 (acceptare în calitate de prieten și vecin) la 1,5 (rudă prin căsătorie și prieten apropiat). Raportate la cetățenii Ucrainei, distanțele de contact social sunt mai mari, dar totuși reduse în măsurarea retest: de la 3,2 (vecin și coleg) la 2,1 (prieten). Distanțele de contact cu cetățenii din Israel (s-au redus de la 2,9 la 1,5), Turcia (respectiv, 2 și 1,7) și Congo (3,1 și 1,7) au fost mult mai mici. S-au redus distanțele de contact pentru cetățenii din Coreea (de la 4,4 la 2,4) și China (de la 4,7 la 2,5). De asemenea, distanțele de contact social cu reprezentanții altor culturi au devenit aproape de două ori mai mici: de la 3,3 la 1,9.

Fig. 1. Distanțele de contact social ale studenților internaționali din GE: scoruri test-retest

Compararea statistică a stabilit valori pentru z care indică la un prag de semnificație mai mare decât 0,05 pentru distanțele de contact social cu cetățenii Ucrainei ($p=0,101$), Israelului ($p=0,168$) și Turciei ($p=0,327$), atestând lipsa unei diferențe semnificative. În compararea test-retest a distanțelor sociale cu cetățenii Republicii Moldova ($p<0,03$), României ($p<0,03$), Congo ($p<0,03$), Coreei ($p<0,01$) și Chinei ($p<0,01$), ipoteza nulă se infirmă, fiind atestată o diferență semnificativă între cele două evaluări prin reducerea considerabilă a scorurilor după parcurgerea programului de intervenție. Formarea interculturală în cadrul programului a condus la o accep-

tare mult mai apropiată a exponenților țării-gază. Trei studenți din Israel și unul din Congo admit relații de rudenie prin căsătorie, patru – de prietenie apropiată, trei – de vecinătate.

Au avut loc schimbări ale distanțelor de contact social cu cetățenii diferitelor țări și în grupul de studenți internaționali care au constituit GC (Fig. 2). Schimbările au fost condiționate atât de timpul petrecut într-un alt mediu social în care au experimentat comunicarea interculturală, cât și de participarea la un șir de activități prevăzute de programul universitar de adaptare.

Distanțele de contact social ale studenților din GC cu cetățenii Republicii

Moldova indică o reducere: de la acceptarea în calitate de vecin (3,0) la admiterea în calitate de prieten apropiat (1,7). S-au redus puțin mediile pentru distanța de contact social cu cetățenii României: de la 2,6 la 2,4 pentru acceptarea în calitate de prieten și vecin. Raportate la cetățenii Ucrainei, distanțele de contact social s-au redus, de asemenea, în măsurarea retest, de la 2,9 la 2,5 pentru prieten și vecin. Sunt apropiate ca valoare distanțele de contact cu cetățenii din Israel (de la 2,3 la 2,5), Turcia (respectiv, 2,7 și 2,0), Congo (2,5 și 2,5). În cazul distanțelor de contact cu cetățenii din Coreea (4,0 și 1,8) și China (5,6 și 3,1), reducerea este mult mai mare. Distanțele de contact social cu reprezentanții altor culturi au devenit mai mici: de la 3,2 la 2,2, acceptându-se prietenia apropiată în relațiile cu diversitatea.

Compararea statistică a stabilit valori pentru z care indică un prag de semnificație mai mare decât 0,1 pentru distanțele de contact social cu cetățenii din România, Ucraina, Israel, Turcia, Congo, unde se confirmă ipoteza nulă despre lipsa unei diferențe reale și semnificative. Diferențe semnificative în compararea test-retest au fost stabilite pentru distanțele de contact social cu reprezentanții țării-gazdă ($p < 0,03$), Coreei ($p < 0,03$) și Chinei ($p < 0,01$). Aceste schimbări au fost condiționate de comunicarea interculturală intensă pe parcursul aproape unui an. Presupunem că distanțele de contact social au fost influențate și de sărbătorile importante realizate anual de studenții din Coreea și China împreună cu studenții din alte țări și băștinașii care frecventează cursurile de limbă coreeană și chineză.

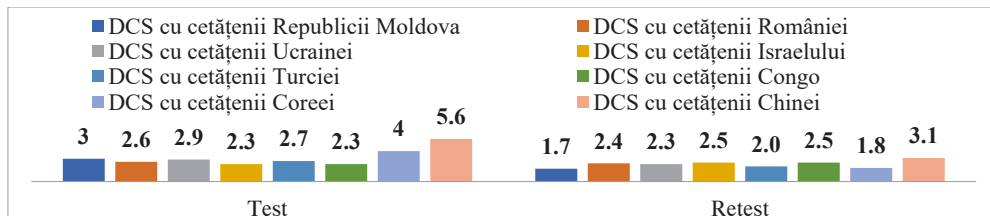

Fig. 2. Distanțele de contact social ale studenților internaționali din GC: scoruri test-retest

Reducerea distanțelor de contact social se realizează printr-un șir de condiții, pe care și le asumă universitatea care primește studenți internaționali la studii. Atât departamentele investite cu misiunea de facilitare a adaptării psihosociale a acestora, cât și cadrele didactice, studenții băștinași sunt deschiși pentru comunicarea interculturală, încearcă să conștientizeze și să înțeleagă așteptările și necesitățile studenților internaționali, să fie sensibili și să respecte diferențele culturale. Studenții internaționali beneficiază de această ospi-

talitate, iar studenții din Republica Moldova își dezvoltă abilitățile de comunicare interculturală care pot fi interpretate ca o competență necesară pentru viitoarea activitate profesională. Rezultă că mediul prietenos, acceptarea și comunicarea interculturală prezintă condiții de adaptare psihosocială nu mai puțin importante ca programele formale.

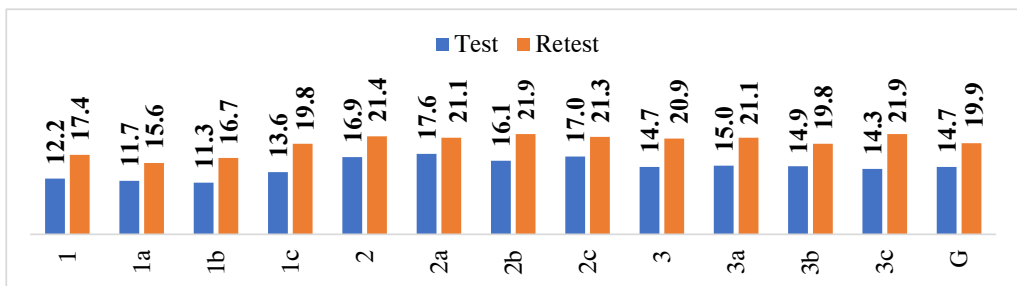
Totuși, programul de intervenție psihosocială a contribuit la o reducere mai considerabilă a distanțelor de contact social, reflectată în scorurile calculate pentru

distanța față de reprezentanții altor țări. Compararea statistică a identificat un prag de semnificație înalt ($p < 0,01$), iar ipoteza nulă despre lipsa unei diferențe reale și semnificative între cele două grupuri în manifestarea distanțelor de contact social după parcurgerea experienței informale și formalizate în programe speciale de comunicare se infirmă.

Prin aplicarea chestionarului AMSSA am verificat calitatea adaptării studenților

internaționali din GE și GC la mediul social și solicitările academice după parcurgerea programelor de adaptare.

În GE (Fig. 3), se atestă o adaptare de nivel mediu la stimulii macrosociale (valorile test fiind de 12,2, retest - 17,4), fiind depășită incapacitatea de satisfacere a necesităților sociocomunicative (scorurile au sporit de la 11,7 la 15,6), ecosociale (de la 11,3 la 16,7), socioeconomice (de la 13,6 și la 19,8).

Fig. 3. Scorurile medii comparate test-retest la Chestionarul AMSSA pentru studenți internaționali din GE

Notă explicativă. 1. Starea de confort/disconfort, determinată de schimbările macrosociale, 1a. Satisfacerea necesităților sociocomunicative, 1b. Satisfacerea necesităților ecosociale, 1c. Satisfacerea necesităților socioeconomic; 2. Starea de confort/disconfort, determinată de schimbările mezosociale, 2a. Satisfacerea necesităților de comunicare cu prietenii și rudele, 2b. Satisfacerea necesităților de comunicare cu colegii de facultate, 2c. Satisfacerea necesităților de comunicare cu cadrele didactice; 3. Starea de confort/disconfort, determinată de schimbările la nivel microsocial, 3a. Satisfacerea necesităților de identificare profesională, 3b. Satisfacerea necesităților de formare profesională, 3c. Satisfacerea necesităților de management al timpului personal; G

- Scor total pentru adaptarea psihosocială

Scorurile pentru adaptarea la nivel microsocial prezintă un nivel înalt (au sporit de la 14,7 la 20,9), indicând o adaptare înaltă în raport cu necesitățile de identificare profesională (spor de la 15,0 la 21,1), medie în realizarea necesităților de formare profesională (de la 14,9 la 19,8), și înaltă în cele legate de managementul timpului personal (de la 14,3 la 21,9).

Adaptarea la nivel mezosocial era ilustrată de scoruri medii în măsurarea test și înalte în calculele retest, la nivel general sporind de la 16,9 la 21,4, valori înalte fiind calculate pentru satisfacerea necesităților de comunicare cu prietenii și rudele (spor de la 17,6 la 21,1), comunicarea cu cadrele didactice (de la 17,0 la 21,3) și cu colegii de facultate (de la 16,1 la 21,9).

Compararea statistică a stabilit valori pentru z care indică un prag de semnificație mai mic decât 0,05 în majoritatea cazurilor, iar ipoteza nulă despre lipsa unei diferențe reale, semnificative între datele test-retest privind calitatea adaptării psihosociale, manifestată în adaptare la mediul sociocultural și solicitările academice, s-a infirmat.

Nu s-a atestat o schimbare semnificativă doar în satisfacerea necesităților de comunicare cu prietenii și rudele ($p > 0,05$), deși mediile atestă o sporire a calității de la nivelul mediu la cel înalt. Putem concluziona, astfel, că programul de intervenție psihosocială a contribuit la adaptarea studenților internaționali, ajutându-le să găsească modalități potrivite de satisfacere a necesităților la toate cele trei nivele.

Am verificat test-retest și scorurile calculate pentru GC (Fig. 4). În cazul acestor studenți, la fel se atestă o sporire

a calității adaptării de la nivelul jos la cel mediu pentru majoritatea parametrilor. Cele mai joase scoruri în măsurarea retest au fost calculate pentru parametrii adaptării macrosociale, la nivel macrosocial valorile au sporit de la 12,5 (nivel jos) la 16,1 (nivel mediu), menținându-se incapacitatea de satisfacere a necesităților sociocomunicative (de la 12,4 la 14,3), ecosociale (de la 10,6 la 14,8), și fiind depășită confuzia în rezolvarea situațiilor socioeconomice, legate de gestionarea mijloacelor financiare și asigurarea materială a traiului (spor de la 14,6 la 19,2). Au atins un nivel mediu, uneori chiar înalt, scorurile pentru adaptarea la toți parametrii și în general pentru nivelul microsocioal (de la 14,9 la 19,7), indicând adaptarea în raport cu necesitățile de identificare profesională (de la 14,7 la 20,3), de formare profesională (de la 14,9 la 18,5), de management al timpului personal (de la 15,1 la 20,2).

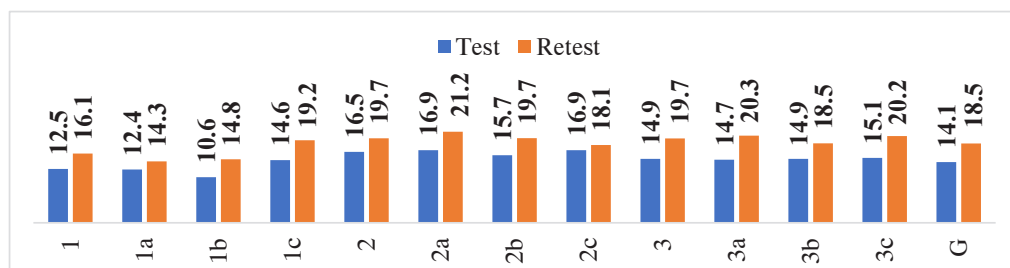

Fig. 4. Scorurile medii comparate test-retest la Chestionarul AMSSA pentru studenți internaționali din GC

Notă explicativă. 1. Starea de confort/disconfort, determinată de schimbările macrosociale, 1a. Satisfacerea necesităților sociocomunicative, 1b. Satisfacerea necesităților ecosociale, 1c. Satisfacerea necesităților socioeconomic; 2. Starea de confort/disconfort, determinată de schimbările mezosociale, 2a. Satisfacerea ne-

cisităților de comunicare cu prietenii și rudele, 2b. Satisfacerea necesităților de comunicare cu colegii de facultate, 2c. Satisfacerea necesităților de comunicare cu cadrele didactice; 3. Starea de confort/disconfort, determinată de schimbările la nivel microsocioal, 3a. Satisfacerea necesităților de identificare profesională, 3b.

Satisfacerea necesităților de formare profesională, 3c. Satisfacerea necesităților de management al timpului personal; G - Scor total pentru adaptarea psihosocială

Adaptarea la nivel mezosocial s-a menținut la nivelul mediu, deși acesta a sporit de la 16,5 la 19,7, cele mai înalte valori fiind calculate pentru satisfacerea necesităților de comunicare cu prietenii și rudele (de la 16,9 la 21,2), urmate de comunicarea cu colegii de facultate (de la 15,7 la 19,7) și cadrele didactice (de la 16,9 la 18,1).

Compararea statistică a stabilit valori pentru z care indică un prag de semnificație mai mic de 0,05 în majoritatea cazurilor. Astfel, ipoteza nulă privind lipsa unei diferențe reale și semnificative între datele test-retest privind calitatea adaptării psihosociale, manifestată în adaptarea la mediul sociocultural și solicitările academice, s-a infirmat. Totuși, pentru satisfacerea necesităților sociocomunicative se menține situația de inadaptare, iar situația comunicării cu cadrele didactice nu s-a modificat semnificativ.

Pentru a verifica eficacitatea programului de intervenție psihosocială în adaptarea studenților internaționali, am comparat rezultatele retest înregistrate în GE și GC. Diferențele semnificative ilustrează sporirea calității adaptării psihosociale în rezultatul participării la programul de intervenție pentru anumiți parametri.

Astfel, la nivel macrosocial, studenții din GE au învățat mai bine să-și satisfacă necesitățile sociocomunicative ($p=0,05$), percepând mediul social nou ca mai familial, care poate oferi susținere, confort relational și posibilitate de satisfacere a aspirațiilor spirituale; ecosociale ($p=0,05$) – de acomodare la oraș și infrastructura

acestui, la condițiile naturale și ecologice.

Studenții din GE au dezvoltat obișnuințe care le-au facilitat și adaptarea mai eficientă la nivel mezosocial ($p<0,03$), manifestându-se mai ales în diferența cu cei din GC în ceea ce privește comunicarea cu cadrele didactice ($p<0,03$).

Deși s-au realizat mai puține diferențe semnificative pentru parametrii adaptării la nivel microsociale (de satisfacere a necesităților sociale mizând pe resursele de personalitate), totuși programul de intervenție a contribuit la o mai bună gestionare a timpului personal de către studenții din GE ($p<0,05$).

Rezultatul general confirmă necesitatea și eficacitatea unor programe de intervenție psihosocială construite în conformitate cu resursele și ineficiențele adaptării studenților internaționali. În etapa măsurării test - retest se atestă o diferență puternic semnificativă între scorul general al adaptării psihosociale înregistrat de studenții din GE și GC ($p=0,015$).

Concluzii

În concluzie, programele de intervenție în grup oferă o modalitate mai eficientă pentru adaptarea psihosocială a studenților internaționali decât serviciile individuale, inclusiv consilierea psihologică. Participarea la aceste programe permite studenților să reducă nivelul de disconfort social și să-și îmbunătățească adaptarea psihosocială. De asemenea, aceste programe oferă un mediu de suport și dezvoltare personală, unde studenții pot împărtăși experiențe, exprima temerile și învăța strategii de rezolvare a problemelor și abilități comportamentale noi [16, p. 1270].

Ședințele în grup promovează cunoașterea de sine prin observație, învățare și

experiență de comunicare. Ele contribuie la dinamica procesului de adaptare prin îmbunătățirea relațiilor interpersonale și ajustarea comportamentului la așteptările interlocutorilor. De asemenea, aceste ședințe abordează și previn diferite probleme psihologice manifestate la nivel individual și corectează convingerile nerezonabile ale participanților privind diverse aspecte ale relațiilor sociale.

Abitățile, cognițiile, atitudinile și

modelele de comportament dezvoltate în cadrul programului de intervenție au un impact pozitiv asupra capacității studenților de a se adapta la mediul social și academic și pot juca un rol semnificativ în ghidarea dezvoltării lor profesionale în viitor. Este evident că implicarea în astfel de programe aduce beneficii semnificative pentru studenții internaționali în procesul lor de adaptare și integrare într-o nouă cultură și mediu academic.

BIBLIOGRAFIE

1. *Activitatea instituțiilor de învățământ superior în anul de studii 2023/24*. In: Statistica Moldovei. Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova. 19.12.2023. https://statistica.gov.md/ro/activitatea-institutiilor-de-invatamant-superior-in-anul-de-studii-202324-9454_60853.html (Accesat la 10.01.2024).
2. *Ministerul Educației. Raport privind starea învățământului superior din România 2018-2019*. București, 2019. https://edu.ro/sites/default/files/_fișiere/Minister/2019/Transparenta/Stare%20superior%202018-2019.pdf.
3. RUSNAC, S., ZMUNCILA, L., ALALI, A. *Construirea, validarea și aprobarea Chestionarului de adaptare la mediul studențesc și solicitările academice (AMSSA)*. In: Preocupări contemporane ale științelor socio-umane. Materialele Conferinței Științifice Internaționale prilejuate aniversării a 15 ani de la fondarea Facultății Psihologie, Științe ale Educației și Asistență Socială. Ediția a VI-a – Mentalități ale societății în transformare. Chișinău, 11-12 decembrie, 2015. *Vol. 1*. Chișinău: Tipogr. Biodesign, 2016, pp. 265-274. ISBN: 978-9975-933-79-7.
4. ALAVI, M., MANSOR, S. M. S. *Categories of problems among international students in Universiti Teknologi Malaysia*. In: *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 2011, 30, p. 1581–1587. ISSN: 1877-0428.
5. BOGARDUS, E. S. *A social distance scale*. In: *Sociology and Social Research*, 1933, 17, pp. 265-271 (Fără ISSN).
6. CHARLES-TOUSSAINT, G. C., CROWSON, H. M. *Prejudice against international students: the role of threat perceptions and authoritarian dispositions in U.S. students*. In: *The Journal of Psychology: Interdisciplinary and Applied*, 2010, vol. 144, no. 5, p. 413–428. ISSN: 1940-1019, 0022-3980.
7. CHUNG, A., RIMAL, R. N. *Social norms: A review*. In: *Review of Communication Research*, 2016, pp. 1–28. ISSN: 2255-4165.
8. CONSTANTINE, M. G., OKAZAKI, S., UTSEY, S. O. *Self-concealment, social self-efficacy, acculturative stress, and depression in African, Asian, and Latin American international college students*. In: *American Journal of Orthopsychiatry*, 2004, vol. 74, no. 3, p. 230–241. ISSN: 0002-9432.
9. DUE, C., ZAMBRANO, S. C., CHUR-HANSEN, A. et al. *Higher degree*

by research in a foreign country: A thematic analysis of the experiences of international students and academic supervisors. In: Quality in Higher Education, 2015, 21, p. 52–65. ISSN: 1470-1081, 1353-8322

10. LEUNG, C. *The psychological adaptation of overseas and migrant students in Australia*. In: International Journal of Psychology, 2001, 36, p. 251–259. ISSN: 1464-066X, 0020-7594

11. MUSTAPHA, S. M., RAHMAN, N. S. N. A., MD.YUNUS, M. *Perceptions towards classroom participation: A case study of Malaysian undergraduate students*. In: Procedia – Social and Behavioral Sciences, 2010, 7, p. 113–121. ISSN: 1877-0428

12. POYRAZLI S., KAVANAUGH P. R., BAKER A., AL-TIMIMI N. *Social support and demographic correlates of acculturative stress in international students*. In: Journal of College Counseling, 2004, 7, pp. 73-82. ISSN: 2161-1882, 1099-0399.

13. SANDHU, D. S., ASRABADI, B. R. *Development of an acculturative stress scale for international students: preliminary findings*. In: Psychological Reports, 1994, vol. 75, no. 1, p. 435–448. ISSN: 0033-2941, 1558-691X.

14. SOONG, H., THI TRAN, L., HOA HIEP, P. *Being and becoming an intercultural doctoral student: Reflective autobiographical narratives*. In: Reflective Practice, 2015, 16, p. 435–448. ISSN: 1462-3943, 1470-1103.

15. *Tracking the growing appeal of European study destinations*. In: ICEF Monitor, 15 June 2022. <https://monitor.icef.com/2022/06/tracking-the-growing-appeal-of-european-study-destinations/>.

16. WANG, K., ZHAO, A., WANG, C. et al. *A Study on the Effect of Group Psychological Counseling on Improving College Students' Social Adaptability*. In: Advances in Social Science, Education and Humanities Research, 4th International Conference on Culture, Education and Economic Development of Modern Society (ICCESE 2020), Volume 416, 2020, pp. 1268-1271. ISBN: 978-171-380-843-5.

17. WANG, Y., XIAO, F. *East Asian international students and psychological well-being: A systematic review*. In: Journal of International Students, 2014, 4, p. 301–313. ISSN 2162-3104

18. WARD, C., MASGORET, A. M. *The experiences of international students in New Zealand. Report on the results of the national survey*. Wellington: The Ministry of Education, 2004. (Fără ISBN) https://www.educationcounts.govt.nz/_data/assets/pdf_file/0006/15288/040604-final-report-for-printers.pdf

19. WEI, M., HEPPNER, P. P., MALLEN, M. J. et al. *Acculturative stress, perfectionism, years in the United States, and depression among Chinese international students*. In: Journal of Counseling Psychology, 2007, vol. 54, no. 4, p. 385–394. ISSN: 0022-0167

20. YI, J. K., LIN, J. G., KISHIMOTO, Y. *Utilization of counseling services by international students*. In: Journal of Instructional Psychology, 2003, vol. 30, p. 333–346. ISSN: 0094-1956

Primit la redacție: 15.03.2024

Acceptat 15.05.2024

Publicat 06.06.2024